

Mariæ bebudelse 2017 (754-58-71/76-240 v. 1-2-217) Vestervig 10:00 (trans. DR1)

Dagen i dag er jo en festdag – en fejringen af at Gud lod sin søn undfange i en ung kvindes skød - for at han skulle blive født ind i denne fortabte syndige verden i et menneskes forgængelige skikkelse – i kød og blod.

Lige siden ur-kirken har man så spekuleret i – om undfangelsen nu var sket ved hjælp af en jordisk kødelig far – eller det var en ren og skær guddommelig befrugtning.

Det er nu kun her i dagens læsning fra Lukas og så hos evangelisten Matthæus – at vi får forkyndt at det udelukkende er sket ved Helligåndens kraft.

For hverken i Markus eller Johannesevangeliet er der nogen beretning om - at Maria blev bebudet - at hun skulle besvangres ved den Hellige Ånd.

Det gælder også de ældste NT skrifter - Apostlen Paulus breve. Paulus kendte tilsyneladende heller intet til - at Maria skulle være forkyndt at hun skulle føde Guds søn ved at Helligånden skulle komme over hende.

Om den sag skriver han kun – at da tidens fylde kom, sendte Gud sin søn, født af en kvinde, født under loven. Og at han som menneske var af Davids slægt.

Derimod siger Paulus – at det var i kraft af helligheds ånd at Jesus blev bekræftet som Guds søn med magt og væld, da han opstod fra de døde.

Og den kraft fra Helligånden vedrører jo enden af hans jordisk livsforløb og ikke dets begyndelse.

Men summa summarum – så er der jo intet som spire og gror uden at der er sået noget først! Og dogmet om jomfrufødslen kan stadig vække diskussion – og sætte sindene i kog.

Men om undfangelsen skete på den ene eller anden måde – er så ganske ligegyldig. Som om det var så saligørende at få klarlagt, hvordan denne Hellige Ånd har virket i denne sag. For Gud er almægtig og hans veje uransagelig.

Og sådan er beretningen om jomfrufødslen ikke et dogme der kalder på fundamentalisme – men tjener derimod til - at tydeliggøre Guds søns menneskelighed frem for hans guddommelighed. Født af en kvinde. Født under loven.

Noget andet er - at Lukas og Matthæus beretninger har medført at den unge kvinde, Maria, nærmest er blevet guddommeliggjort.

Den katolske kirke bestemt i 1854 at Jomfru Maria er befriet for arvesynden fra det øjeblik, hun selv blev undfanget og således aldrig har ligget under for synd.

Ja så sent som i 1950 vedtog man endda dogmet om at Maria fór til himmels i kød og blod umiddelbart efter sin død.

På den måde søger man at løfte Maria ud af den virkelighed – den verden hun – lige som du og jeg – er født ind i på godt og ondt.

Egentlig drejede oldkirkens granskningen af Marias nyre og lever – sig om forholdet mellem det menneskelige og det guddommelige i Jesu person – mere end det drejede sig om Marias fromhed.

Og i den forbindelse blev Maria på kirkemødet i Efesos i år 431 betegnet som Theotokós – Gudføderneske – og blev i stigende grad genstand for tilbedelse.

Sådan ser vi Jomfru Maria afbilledet uskyldig og ren – en himmeldronning – ofte iført en blå kappe eller et blå slør – kysshedens farve - og endda til tider med det ene bryst blottet - struttende af mælk og moderlig omsorg.

Et billede der er langt fra den kvinde som vi synger om i Grundvigs salme: ”Dejlig er den himmel blå”. For her sidder kun en ”fattig kone”.

I Talmud, som er rabinske kommentarer til Moseloven står der om kvinden:

”Vær forsigtig med at få en kvinde til at græde; thi Gud tæller hende tårer. Kvinden er kommet af mandens ribben. Ikke fra hans fod, for at blive trampet på. Ikke fra hans hoved for at være ham overlegen,

Men fra hans side, for at være hans lige. Under hans arm for at blive beskyttet, og ved siden af hans hjerte for at blive elsket. ”

Det lyder jo besnærende og vil nok kunne vække bløde førelser hos enhver forelsket pige. Men det er og bliver ånden fra Myten om Adam og Evas syndefald der runger – en myte som gør kvinden til den hovedskyldige.

En myte som efter syndefaldet lader Gud sige til Kvinden: ”Jeg vil gøre dit svangerskab plagsomt og pinefuldt, i smerte skal du føde børn. Du skal begære din mand, og han skal herske over dig”.

Og sådan er virkeligheden bag de søde ord – en helt anden ifølge Moseloven – også for den unge kvinde jomfru Mariæ der jo var trolovet med Josef.

For ifølge Moseloven skal en jomfru der er forlovet med en mand – men har samleje med en anden mand - bringes ud til byporten og stenes til døde sammen med den mand hun havde været utugtig med. Kun hvis hun havde råbt om hjælp – kunne hun undgå den skæbne.

Dette GT kvindesyn blev bragt med ind i kirken. Dommen over kvinden - der havde bragt mennesket til fald.

I år 390 skrev kirkefaderen Augustin om kvinden: “Hvilken forskel gør det, om det er en hustru eller moder, det er dog stadig fristeren Eva, som vi må være på vagt overfor i enhver kvinde”.

Det samme mente Luther – der fremhævede at det afgørende i kønnenes forskellighed er - at kvinden var skyld i syndefaldet.

Der er kun at sige: at når alt kommer til alt - så handler Mariadyrkelsen grundlæggende om vores syn på kvinden. Hende fristerinden – den faldne kvinde.

Og sådan har man kunstfærdigt rensset jomfru Maria for arvesynden – ved at påstå – at hun selv er undfanget ubesmattet – og at hendes skød derfor var rensset for synd. Det skød der bar vor Herre Jesus Kristus.

Det er ikke sådan - når de vise, de stærke og de ophøjede vil regere verden.

Men evangeliet siger – Gud har gjort de vise til skamme – gjorde de stærke til skamme – og gjort det som er ophøjet til ingenting.

Der sad kun en fattig kone – og fødte himlens kongesøn – og sådan mødte denne menneskesøn altid sin næste – i skikkelse af en fattig – uden jordisk anseelse og jordisk gods.

For til sidst at blive styrtet ned i dødsriget – ud i mørket og fortabelsen – forladt af Gud.

Sådan blev Menneskesønnen Jesus ramt af Guds vrede. "Ham, der ikke kendte til synd, ham har Gud gjort til synd for os" som Paulus udtrykker det.

Og det er det bebudelsen vil os – forkynde at han kom med Guds tilgivelse af de fortabte. Kom med syndernes forladelse.

Som Paulus siger: ”Skabningen blev underlagt tomheden – forgængelighed. Men blev af Kristus befriet fra trældommen under forgængeligheden og dermed sat i den frihed, som Guds børn får i herligheden. Med andre ord: Frihed fra døden.

Og sådan forkyndes det da også i evangelierne – at grundlæggende - så er skabelse ensbetydende med fortabelse. Alt hvad der er skabt skal gå tabt.

Det ved vi jo godt – og hvis vi ikke tro på evangeliet – ja så fortæller videnskaben os det. For løfter vi blikket mod nattehimlen og ser stjernevrmlen – så ser vi fortidens lys. Lys fra noget der engang var - men ikke er mere.

Lys der kan være op til 100.000 år gammelt – eller som lyset fra de fjerneste, synlige galakser, der er mere end én mia. lysår borte. Sådan haster nuet bort med lysets hast. Og vi med det!

Og fortabelse er - at erkende at vi lever i en forgængelig verden – i et forgængeligt kødligt liv. At dette liv i stedet for liv bliver til død. Og den eneste menneskelige værdighed – som vor Herre Jesus Kristus anerkender – det er de skyldige - og de døendes sult og tørst efter liv.

Ingen anden værdighed har noget at skulle have sagt – over for ham der kom med livets brød – og tændte et lys i mørket.

Først da - kan vi høre det glædelige budskab om de dødes opstandelse i Jesus Kristus. Et kærligt Ord fra den almægtige – vor far i Himlen - til os der dybt skal nedbøjes i leret.

Ordet om Påskemorgen – da Kristus lyslevende gik ud af dødens skygge. Da blev frygten for at være Gudsforladt vendt til: et frygt ikke!

For Endt er Moses rige. Hvad har pagtens ark os at sige. Nu er forhæng i templet sønderrevet. Og åben blev indgang til Guds helligdom. Og der kan du og jeg – uanset hvem du end er – i al vor fortabthed - uden frygt stå over for hans Ansigt. Stå over for vor himmelske far.

Saligt er det moderliv, som bar dig, og de bryster, du diede! Råbte en kvinde engang til Jesus. Og han svarede: Javist! - Salige er de, som hører Guds ord og bevarer det i deres hjerter! Amen

Lov og tak og evig ære, være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.